

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa L.A. i J.A.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z 6 lutego 2025 r., I1 Ca 400/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. (poprzednio Bank1 spółka akcyjna w W.) na rzecz L.A. i J.A. po 1 350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 maja 2024 r. Sąd Rejonowy w Koninie zasądził od Bank1 spółki akcyjnej w W. solidarnie na rzecz L.A., J.A. 79 579,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty (pkt 1); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

Wyrokiem z 6 lutego 2025 r. Sąd Okręgowy w Koninie oddalił apelację

pozwanego i orzekł o kosztach postępowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polegające na konieczności ustalenia czy sąd zawsze jest związany wolą konsumenta, który wnosi o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy, a także czy brak możliwości oszacowania kwoty, którą strona umowy kredytu będzie świadczyć w przyszłości stanowi *per se* o niejednoznaczności tego postanowienia umownego. Skarżący wskazał także na istnienie potrzeby wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c., w zakresie, w jakim odnosi się on do skutków uznania postanowień umownych za abuzywne i możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami dyspozytywnymi, w szczególności, że zobowiązanie powodów mogło być określone w oparciu o średni kurs Narodowego Banku Polskiego na podstawie art. 358 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. XLIX ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku.

W odpowiedzi powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów potwierdzających skuteczne wykazanie, że w sprawie zachodzą przesłanki ujęte w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Powołane zagadnienia były wielokrotnie i wszechstronnie analizowane w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego w kontekście zbliżonych stanów faktycznych, co doprowadziło do wypracowania jednolitych kierunków orzeczniczych.

Po pierwsze, określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę w umowie kredytu powiązanej z walutą obcą z odwołaniem do kursu waluty obcej ustalanej jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów jego oznaczania jest nietransparentne, pozostawia pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarcza kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz narusza równorzędność stron umowy kredytu (por. np. wyroki Sądu Najwyższego dnia 24 lutego 2022 r., II CSKP 45/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z dnia 24 maja 2024 r., II CSKP 1560/22, z dnia 6 września 2024 r., II CSKP 1644/22, z dnia 11 marca 2025 r., II CSKP 2021/22 i z dnia 6 czerwca 2025 r., II CSKP 2296/22; w orzecznictwie unijnym zob. np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 18 listopada 2021 r., C-212/20, *M.P. i B.P. przeciwko A*, ECLI:EU:C:2021:934).

Po drugie, w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22).

W orzecznictwie wyjaśniono także, że konsument może następnie udzielić „świadomej, wyraźnej i wolnej zgody” na postanowienie abuzywne i w ten sposób jednostronnie „przywrócić” mu skuteczność (zob. np. uchwałę SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21; wyroki SN: z 14 lipca 2017 r., II CSK 803/16; z 28 marca 2024 r. II CSKP 2379/22; wyroki TSUE z 3 października 2019 r., C-260/18, pkt 53-54, 66-67; z 9 lipca 2020 r., C-452/18, XZ przeciwko Ibercāja Banco SA, pkt 25-30; z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, pkt 44-50; z 2 września 2021 r., C-932/19, pkt 47; z 8 września 2022 r., C-80/21 do C-82/21, pkt 73, i z 12 października 2023 r., C-645/22, R.A. i in. przeciwko Luminor Bank AS).

Należy przy tym zauważyć, że oświadczenie konsumenta nie jest niezbędne do uznania niedozwolonego charakteru postanowienia. Jeżeli konsument nie wypowiada się w żaden sposób co do tego, czy potwierdza związanie

postanowieniem, czy też odmawia takiego potwierdzenia, sąd rozpoznający spór jest zobowiązany z urzędu uznać postanowienie za niewiążące (uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]